

О.В. Колишкін,

В.Ю. Воскобойнікова, м. Суми

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У РІЗНИХ ФОРМАХ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ ДЛЯ УЧНІВ ІЗ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті, урядова програма „Діти України”, закон „Про освіту” вказують на необхідність вдосконалення системи освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах спеціальних шкіл. Провідною ідеєю досліджень останніх років є орієнтація на ефективне використання збережених аналізаторів і функцій з компенсаторно-корекційним навантаженням, цілеспрямований розвиток психічних процесів [1].

Сучасні дослідження, які проведені С.І. Веневцевим (2002), А.А. Дмитрієвим (2004) дозволяють стверджувати, що дисгармонійність розвитку дітей з особливостями інтелектуального розвитку знаходить свій вияв у нижчому, порівняно з нормою, рівні розвитку фізичних якостей і реалізується у вигляді рухових порушень [1; 2]. У зв'язку з цим важливого значення набуває впровадження у спеціальній школі для дітей означеної нозології відповідної системи педагогічних заходів, яка б забезпечувала належний рівень розвитку фізичних якостей в поєднанні з корекційно-оздоровчою спрямованістю процесу фізичного виховання.

Адаптивне фізичне виховання є дієвим засобом соціальної інтеграції та адаптації осіб з обмеженими можливостями, у тому числі з інтелектуальними порушеннями, але в Україні недостатньо уваги приділено розробці концептуальних засад його використання.

Метою роботи є наукове обґрунтування методики використання корекційно-оздоровчих рухових дій (КОРД) у різних формах навчально-виховної роботи для учнів із інтелектуальними порушеннями. Для досягнення даної мети були висунуті завдання, сутність яких полягала у

розкритті необхідності застосування методики КОРД для учнів з особливостями інтелектуального розвитку в умовах спеціальних шкіл, визначенні її позитивного впливу на рівень рухової активності, оздоровлення та корекцію психофізичного розвитку учнів початкових класів спеціальних шкіл та розробка методики її використання у різних формах навчально-виховної роботи.

Сутність запропонованої методики – поєднання комплексу рухових дій („алфавіт рухів тіла”) і спеціально розроблених або модифікованих рухливих ігор в процесі навчання дітей.

„Алфавіт рухів тіла” складається з рухових поз, що образно уявляють букви абетки. Діти на слух або зорово сприймають назву букви і, використовуючи м'язове відчуття і м'язовий рух, зображують цю букву. І навпаки, аналізуючи ту або іншу позу, називають зображену букву. В даному випадку з'єднуються розумове уявлення букви і м'язові відчуття, завдяки чому зміцнюються умовні зв'язки в корі головного мозку і згодом буква легко відтворюється. Створюється необхідний зв'язок між фізичними і розумовими діями, який веде до загального розвитку учнів із інтелектуальними порушеннями [1; 3].

Спираючись на аналіз науково-методичної літератури і результати проведеного дослідження, ми розробили методику використання КОРД у процесі навчання дітей молодшого шкільного віку з особливостями інтелектуального розвитку спеціальних шкіл. Її можна використовувати в роботі з учнями 1-4-х класів спеціальних шкіл для дітей з особливостями інтелектуального розвитку на уроках фізичної культури, української мови, ритміки, на заняттях з логопедії, ЛФК, а також в позаурочний час.

Проведені дослідження по впливу КОРД на оздоровлення і психофізичний розвиток дітей з особливостями інтелектуального розвитку початкових класів спеціальних шкіл показали позитивні результати. За результатами одержаних даних, ми виявили ефективність використання КОРД для оздоровлення і корекції психофізичного розвитку дітей з особливостями інтелектуального розвитку, що дало можливість говорити про

доцільність впровадження методики, що розглядається, в навчальний процес початкових класів спеціальних шкіл для дітей з особливостями інтелектуального розвитку.

Література

1. Веневцев С.И., Дмитриев А.А. Оздоровление и коррекция психофизического развития детей с нарушением интеллекта средствами адаптивной физической культуры. – М.: Советский спорт, 2004. – 104 с.

2. Дмитриев А.А. Педагогические основы коррекции двигательных нарушений у учащихся вспомогательных школ в процессе физического воспитания: Автореф. дисс...канд. пед. наук. – Красноярск, 1989. – 21 с.

3. Частные методики адаптивной физической культуры: Учебное пособие /Под ред. Л.В. Шапковой. – М.: Советский спорт, 2004. – 464 с.